

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JAŚWIŁY
na lata 2026 - 2036

Do rozpoczęcia prac nad strategią Rada Gminy zobowiązała Wójta uchwałą Nr XII/80/25 z dnia 18 grudnia 2025r. w sprawie w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym trybu konsultacji.

Główne działania zmierzające w kierunku powstania Strategii to:

- 1) zbieranie i analiza danych dotyczących gminy;
- 2) określenie diagnozy stanu aktualnego wraz z oceną stanu;
- 3) analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń metodą Analizy SWOT;
- 4) określenie środowiska zewnętrznego - scharakteryzowanie uwarunkowań realizacyjnych Strategii w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych oraz źródeł finansowania zewnętrznego;
- 5) określenie wizji i misji;
- 6) definiowanie priorytetów, celów i zadań;
- 7) opracowanie systemu monitorowania.

Strategia została przygotowana z udziałem szerokich konsultacji społecznych w ramach spotkań z mieszkańcami, przedsiębiorcami oraz pracownikami gminy.

Zakres, cel i funkcje Strategii

Głównym celem Strategii Rozwoju Gminy na lata 2026 - 2036 zwanej dalej Strategią, jest określenie polityki zrównoważonego rozwoju gminy.

Strategia została przygotowana z udziałem społeczeństwa lokalnego i poszczególnych grup społecznych.

Funkcje Strategii to:

- realizacja polityki rozwoju lokalnego,
- strategiczne zarządzanie gminą,
- wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju,
- przedstawienie problemów i zagrożeń, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie.

Dokument sporządzono uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

- 1) politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju ponadlokalnego;
- 2) ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;

- 3) znajdujące się na obszarze gminy np.:
- a) formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
 - b) strefy ochronne ujęć wody itp.

Przy opracowaniu niniejszej Strategii wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- dane Urzędu Gminy Jaświły,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jaświły przyjęte uchwałą Rady Gminy Nr XXIV/161/17 z dnia 27 lipca 2017 roku, zmienione uchwałą Nr XVII/113/20 Rady Gminy Jaświły w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jaświły,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałami Rady Gminy Jaświły: Nr XXX/199/02 z dnia 30 września 2002r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły oraz Nr XXIV/122/05 14 lipca 2005r., NR XVIII/86/08 z dnia 4 listopada 2008r., NR XXVI/124/09 z dnia 30 czerwca 2009r., NR XXIV/162/17 z dnia 27 lipca 2017r., NR XVIII/120/21 z dnia 23 marca 2021r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły,
- plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r. ze zmianą,
- projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, Białowieża 2005 r.,
- aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (Białystok-Łomża 2011),
- Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska (A. Liro i inni, Warszawa, 1995),
- Dane GUS,
- katalog danych Państwowego Instytutu Geologicznego,
- Katalog form ochrony przyrody GDOŚ,
- Bank Danych o Lasach,
- Dane pozyskane z Powiatowego Zarządu Dróg w Mońkach.

PODSTAWOWE DANE O GMINIE I JEJ MIESZKAŃCACH

Gmina Jaświły w granicach administracyjnych zajmuje obszar 181km². Powierzchnia gminy Jaświły stanowi 12,69% powierzchni powiatu monieckiego i 0,87% województwa podlaskiego. Dominującymi gruntami w gminie są użytki rolne, które zajmują ogółem 15081 ha, co stanowi 86,0% powierzchni gminy (w woj. podlaskim użytki rolne stanowią 59,7%, a w powiecie monieckim 57,2%). Gmina jest uboga w lasy, których powierzchnia wynosi zaledwie 7,8 %

powierzchni gminy (w województwie podlaskim lasy stanowią 29,3% powierzchni, zaś w powiecie monieckim 20,5 %).

Wschodnią granicę gminy Jaświły stanowi rzeka Brzozówka, jeden z największych dopływów Biebrzy. Przez południowo - wschodnią część gminy przepływa rzeka Nareśl, która toczy swe wody przez jezioro Zygmunta Augusta aż do Narwi. Północną część gminy zajmuje Dolina Biebrzy wraz z rozległymi obszarami bagiennymi. Obecnie na tych terenach istnieje od 1993 r. Biebrzański Park Narodowy.

Gmina Jaświły położona jest pomiędzy następującymi drogami:

- 1) Suwałki - Augustów - Białystok i drogą Białystok - Mońki - Grajewo - Ełk - Gołdap - do Obwodu Królewieckiego należącego do Rosji.
- 2) Mężenin - Osowiec - Dolistowo Stare - Suchowola - Dąbrowa Białostocka - do Grodna znajdującego się na Białorusi i drogą Knyszyn - Korycin.

Gmina Jaświły składa się z 25 sołectw: Bagno, Bobrówka, Brzozowa, Brzozowa-Kolonia, Dolistowo Nowe, Dolistowo Stare, Dolistowo-Kolonia, Dzieciołowo, Gurbicze, Jadeszki, Jaświłki, Jaświły, Mikicin, Mikicin-Kolonia, Mociesze, Moniuszki, Piaski, Radzie, Romejki, Rutkowskie Duże, Rutkowskie Małe, Starowola, Szaciły, Szpakowo i Zabiele.

Według danych Urzędu Gminy Jaświły na dzień 31 grudnia 2025 roku gminę zamieszkiwało 4546 osób. W przeciągu ostatnich 5 lat liczba ludności spadała o 433 osoby. Największy spadek odnotowano w grupie wieku produkcyjnego. Na przestrzeni analizowanego okresu lat, czyli w latach 2019 – 2025 w relacjach płci w gminie Jaświły, zauważyć można nieznaczną liczebną przewagę mężczyzn, stanowili oni 51,6 % ogółu mieszkańców. W roku 2025 na 100 mężczyzn przypadła 93,4 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosiła w 2024 roku ponad 25 osób na 1 km².

Wśród mieszkańców w 2025 roku – 706 osób stanowiły dzieci i młodzież.

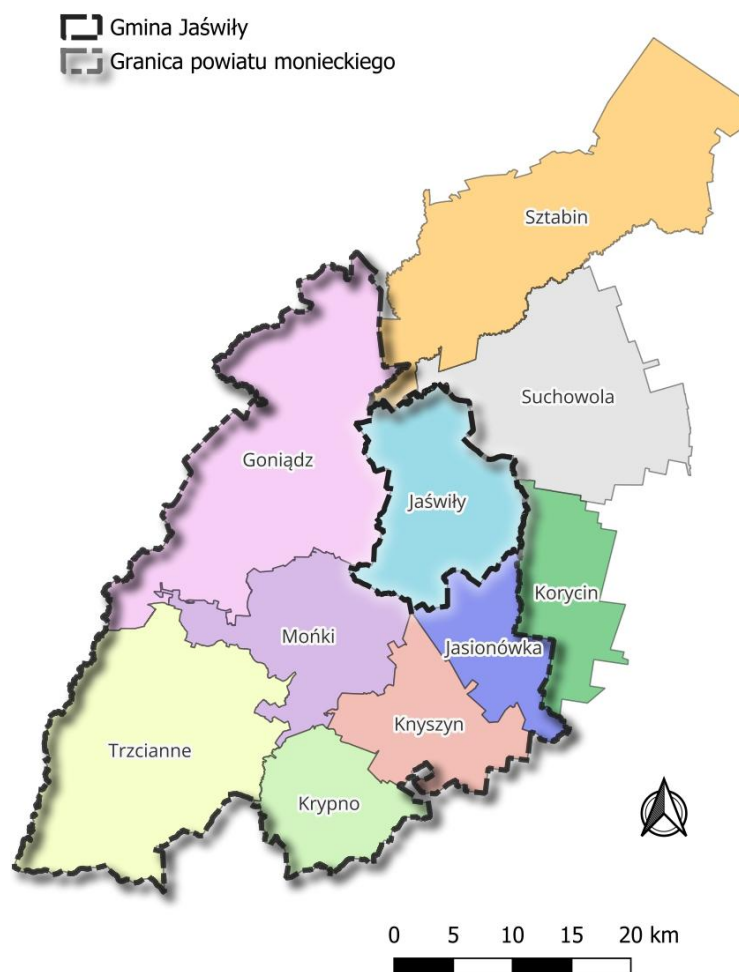
W wieku produkcyjnym gminę zamieszkiwało 2789 osób, co stanowiło 61,3% ogółu oraz 1051 osób – 23,1% w wieku poprodukcyjnym. W odniesieniu do ogólnopolskiej tendencji, znacznego powiększania się grupy osób w wieku senioralnym gmina Jaświły w latach 2019-2025 wykazywała nieznaczny wzrost liczby osób starszych (w wieku poprodukcyjnym) ale procentowo w stosunku do liczby mieszkańców utrzymywała się na podobnym poziomie w granicach 21% - 22,5%.

W 2025 roku wzrost liczby osób starszych przekroczył 23% ogółu mieszkańców gminy. Grupa seniorów, z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego wymaga jednak dostosowania do jej potrzeb odpowiedniej sfery usług społecznych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Mimo znaczących – jak wykazują badania - zmian w trybie życia Polaków, nadal wysoki odsetek osób jest uzależnionych od nikotyny, znaczna liczba osób zmagają się z nadwagą, co ma również negatywny wpływ na poziom umieralności. Zgodnie z założeniami, przewidywane są

w Polsce największe zmiany w natężeniu zgonów wśród mężczyzn w wieku 40-64 lat, wśród kobiet w wieku 50-59 oraz w najmłodszych rocznikach wieku. Prognozowane przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzn wzrośnie do 77,1 w 2035r., zaś kobiet w 2035r. do 82,9. Na podstawie danych statystyki ruchu naturalnego ludności, prowadzonego przez Urząd Gminy w Jaświłach można zaobserwować, że na przestrzeni pięciu lat utrzymuje się ujemny przyrost naturalny oraz spadek liczby urodzeń.

Przyczynami znacznego zmniejszania się liczby mieszkańców gminy poza ujemnym przyrostem naturalnym jest też emigracja młodych osób związana z nauką i poszukiwaniem pracy. Na przykład w roku 2025 zarejestrowano 39 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 84 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło dla gminy Jaświły - 45. Mieszkańcy gminy Jaświły zawarli w 2025 roku jedynie 15 małżeństw, co odpowiada 3,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa podlaskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. Na koniec 2025 roku 1919 osób - 42,2% mieszkańców gminy Jaświły stanowili kawalerowie i panny, 2041 osób – 44,8% małżonkowie, 151 osób - 3,3% mieszkańców było po rozwodzie, 406 osób – 8,9% to wdowy/wdowcy, 29 osób (0,6%) – brak danych.

Siedzibą gminy jest miejscowość Jaświły. Sąsiednie gminy to Goniądz, Jasionówka, Korycin, Mońki, Suchowola i Sztabin.

Rysunek i lokalizacja gminy Jaświły na tle powiatu monieckiego oraz gmin sąsiednich

Na terenie gminy wyznaczono następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

- Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną,
- obszar Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy,
- obszar Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska.

Biebrzański Park Narodowy został powołany na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 roku. Był 18 z kolei parkiem narodowym w Polsce i do dnia dzisiejszego pozostaje największym z nich. Wcześniej od roku 1989 funkcjonował jako park krajobrazowy obejmujący baseny południowy i środkowy. Obecnie jego granice sięgają całej rozległej doliny Biebrzy, od basenu północnego do ujścia tej rzeki do Narwi. Od 1995 r. teren ten wpisany jest na listę obiektów

Konwencji Ramsar, jako obszar wodno-błotny mający znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego.

Obszar Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska położony jest w Kotlinie Biebrzańskiej na obszarze Niziny Północnopodlaskiej. Stanowi ona rozległe, zatorfione obniżenie terenu, otoczone wysoczyznami morenowymi i równinami sandrowymi. Jest to obecnie największy kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich w Europie środkowej. Ostoja obejmuje obszar od ujścia Sidry po Narew.

Obszar Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy obejmuje szerokie, płaskie obniżenie terenu wypełnione torfem, położone od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów poniżej sąsiadujących wysoczyzn: Grodzieńskiej, Sokólskiej, Goniądzkiej, Wysokomazowieckiej i Kolneńskiej. Dolinę otaczają wysoczyzny morenowe, z wyjątkiem północy i północnego wschodu, gdzie wchodzi do niej sandry: Augustowski, Rajgrodzki i Ełcki.

Miejszem szczególnego bogactwa awifauny jest dolina Biebrzy. Doliny pozostałych rzek okresowo również odwiedzane są przez niektóre z ptaków wodno-błotnych, jednak warunki bytowania nie są tutaj równie korzystne jak w przypadku rozległej i zabagnionej doliny Biebrzy.

Na obszarze gminy odnotowano występowanie 49 gatunków ssaków, z czego część występuje też w granicach gminy Jaświły. Należą one do grup: ssaki kopytne, drapieżne, gryzonie, owadożerne, zajęczaki i nietoperze.

Na terenie dolinnym zinwentaryzowano liczne stanowiska wilka, bobra i wydry, gatunków objętych ochroną częściową, wymienionych w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej. Jednocześnie przekazane materiały wskazują, że cały obszar Natura stanowi siedlisko wilka.

Oprócz nich występują tutaj także lis pospolity, sarna europejska, jenot, gronostaj, a także małe gryzonie (orzesznica, nornik bury).

Dolina Biebrzy jest rewirem dużych ssaków. Wśród nich często spotykane są łosie, a także wilki i dziki, nieco rzadziej jelenie.

Z uwagi na charakter doliny Biebrzy, wystąpienie wód poza koryto jest zjawiskiem regularnym i naturalnym. Zalewana jest dolina, a woda utrzymuje się ponad poziomem gruntu przez stosunkowo długi okres.

W zasięgu tego obszaru w gminie Jaświły nie występują budynki mieszkalne i gospodarcze trwale związane z podłożem, w związku z czym nie występuje ryzyko utraty mienia.

Na obszarze gminy brak jest wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału.

Wszelkie zamierzenia inwestycyjne, których realizacja może wpływać na funkcjonowanie systemów melioracyjnych, wymagają każdorazowo przeprowadzenia analizy stanu istniejącego oraz w razie potrzeby podjęcia działań w zakresie przebudowy, modernizacji lub zmiany przebiegu infrastruktury technicznej. Wprowadzanie rozwiązań zamiennych, o ile posiadają one parametry techniczne nie gorsze od dotychczasowych i zapewniają równoważny poziom bezpieczeństwa wodnego, jest dopuszczalne wyłącznie po uzyskaniu stosownych decyzji administracyjnych oraz dokonaniu wymaganych uzgodnień z właściwymi organami.

Teren gminy jest stabilny pod kątem geodynamicznym, niezagrożony osuwiskami.

W rzeźbie terenu zaznaczają się miejsca przeszłej eksploatacji – w większości niewielkich rozmiarów, na własny użytek. Występują one w rejonie Zabiela, Dolistowa Nowego, Moniuszek, Jadeszek, Brzozowej-Kolonii i Piasków, Kolonii Romejki, oraz Kolonii Szpakowo.

Zarówno do rejestru zabytków, jak i do wojewódzkiej ewidencji zabytków, wpisane zostały następujące obiekty:

Brzozowa

- zespół Kościoła Rzymskokatolickiego pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela:
 - 1859-1869, nr rej.: A-400 z 26.04.1988
 - dzwonnica, 1859-1869, nr rej.: A-400 z 16.03.2012
 - ogrodzenie z bramą główną i bramką boczną, k. XIX w., nr rej.: A-400 z 16.03.2012
 - cmentarz przykościelny, XVII w., nr rej.: A-400 z 16.03.2012

Dzięciolowo

- kaplica pod wezwaniem Św. Floriana, mur., l. 30 XIX, nr rej.: A-458 z 02.08.2012

Mikicin

- zespół dworski:
 - dwór, 1847, nr rej.: 103 z 6.03.1958
 - park, nr rej.: 574 z 18.12.1986

Stare Dolistowo

- kościół Rzymskokatolicki pod wezwaniem Św. Wawrzyńca, XVIII, nr rej.: A-510 z 20.10.1966
- kaplica cmentarna na cmentarzu rzym.-kat., 1820, nr rej.: A-8 z 31.12.1999
- dzwonnica przy kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Wawrzyńca, nr rej. A-656 z 3.11.2023

Na terenie gminy Jaświły nie wyznaczono obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z art. 118b ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, 303, 1080, 1812 i 1863, M.P. z 2025r. poz. 769 i 1016) Rada Powiatu może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją. Rada Powiatu Monieckiego nie wprowadziła takiej uchwały.

Normy hałasu określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Obszarami „chronionymi akustycznie” na terenie gminy dla których zastosowanie mają powyższe normy są:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego;
- tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe;
- tereny domów opieki społecznej;
- tereny mieszkaniowo-usługowe.

Powierzchniowo w gminie dominują utwory słabych i średnich kompleksów gruntów rolnych. Nieco ponad 11% wszystkich użytków ornych stanowią grunty klas III (a i b), które objęte są szczególną ochroną. Wśród użytków zielonych przeważają grunty klas IV i V. Gmina zatem posiada średnie warunki glebowe.

Ogólna lesistość gminy jest bardzo niska i wynosi zaledwie 7% (średnia krajowa to niecałe 30%). W ogromnej większości (prawie 90%) są to lasy prywatne. Lasy Państwowe gospodarują jedynie na 8% wszystkich lasów gminy. Teren gminy administrowany jest przez Nadleśnictwo Knyszyn, a w części doliny Biebrzy przez Nadleśnictwo Augustów. W obrębie Biebrzańskiego Parku Narodowego tereny leśne zarządzane są przez Dyrektora Parku.

Lasy nie tworzą tutaj większych kompleksów. Są rozczłonkowane i rozmieszczone przede wszystkim w centralnej i południowej części gminy. Są dość zróżnicowane pod kątem siedliskowym. Występują tutaj zarówno bory, lasy grądowe jak i lasy mieszane. Zróżnicowanie widoczne jest też pod kątem uwilgotnienia. Oprócz siedlisk świeżych, występują tutaj lasy wytworzone na gruntach wilgotnych i bagiennych.

Prowadzona polityka przestrzenna gminy Jaświły ma na celu ochronę gruntów rolnych i leśnych przed nadmiernymi procesami urbanizacyjnymi. Ochrona tych terenów jest istotna nie tylko z punktu widzenia zachowania naturalnego charakteru przestrzeni, ale również w kontekście zapewnienia

zrównoważonego rozwoju gminy. Stan środowiska ma kluczowe znaczenie dla jakości życia mieszkańców, dlatego w strukturze gminy zachowano cenne tereny leśne i tereny zieleni naturalnej poprzez wyznaczenie stref otwartych (SO) oraz stref zieleni i rekreacji (SN).

Tereny te pełnią funkcje ekologiczne, wpływając na poprawę jakości powietrza, zwiększenie bioróżnorodności oraz zapewnienie przestrzeni do rekreacji i odpoczynku. Zgodnie z polityką przestrzenną, utrzymanie tych terenów w ich naturalnym stanie jest priorytetem, co przyczynia się do zrównoważonego rozwoju gminy i ochrony jej zasobów przyrodniczych.

Na terenie gminy Jaświły nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Występująca infrastruktura usług społecznych to: opieka zdrowotna, edukacja, kultura i pomoc społeczna. Obejmuje ona obiekty fizyczne, takie jak ośrodki zdrowia, szkoły, biblioteki, czy obiekty sportowe, ale także ludzi i organizacje świadczące te usługi.

Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana jest przez Gminny Ośrodek Zdrowia zlokalizowany w Jaświłach oraz niepubliczny ZOZ "Ośrodek Zdrowia" w Dolistowie Starym.

Leczenie specjalistyczne odbywa się w większości w placówkach położonych w Mońkach i Białymstoku. W gminie funkcjonują również apteka, punkt apteczny oraz gabinet stomatologiczny, a także prywatny gabinet weterynaryjny.

ORGANIZACJA SZKÓŁ NA TERENIE GMINY JAŚWIŁY

W roku 2025 Gmina Jaświły była organem prowadzącym dla:

- 1) Szkoły Podstawowej im. Konstytucji 3 Maja w Jaświłach wraz z Klubem Przedszkolaka w Jaświłach (od października 2024r.);
- 2) Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Dolistowie Starym wraz z Klubem Przedszkolaka składającym się z trzech oddziałów:

- a) w Jaświłach (do października)
- b) w Dolistowie Starym;
- c) w Mikicinie.

Od 2 października 2024 roku Klub Przedszkolaka w Jaświłach został przeniesiony z budynku Urzędu Gminy do budynku Szkoły Podstawowej im. Konstytucji 3 Maja w Jaświłach i tym samym nadzór i sprawy organizacyjne klubu przekazano dyrektorowi tejże szkoły.

Organizacja szkół podstawowych na dzień 30 września 2025 roku

Ilość uczniów ogółem	Ilość oddziałów w	Klasa 0 i oddz. przedszk.	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
361	22	102	37	23	35	25	38	24	43	34

1. Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Jaświłach - w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost ilości uczniów o 9

liczba uczniów w szkole – 226

liczba oddziałów – 14 od października 15

liczba uczniów w poszczególnych klasach:

0 i oddziały przedszkolne	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
38	28	14	29	18	28	18	33	20

2. Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Dolistowie Starym - w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek ilości uczniów o 3 , w poszczególnych oddziałach liczba uczniów jest mała, skutkuje to koniecznością łączenia oddziałów.

liczba uczniów w szkole – 135

liczba oddziałów – 8 od października 7

liczba uczniów w poszczególnych klasach:

0 i oddziały przedszkolne	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
64	9	9	6	7	10	6	10	14

Ważnym zadaniem dla gminy i dyrektorów szkół realizowanym w roku 2025 była kontrola obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Obowiązkowi szkolnemu podlegają uczniowie w wieku od 7 lat do ukończenia 16 lat, a obowiązkowi nauki uczniowie do 18 –tego roku życia. Kontrolę spełniania obowiązku szkolnego przeprowadzili dyrektorzy szkół, natomiast obowiązku nauki Wójt Gminy. Nie zanotowano przypadków niespełniania w/w obowiązków.

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach

1. Średnioroczna liczba etatów nauczycieli w szkołach według stopnia awansu zawodowego

	Stopień awansu zawodowego			
	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany	Ogółem
SP Dolistowo	2,78	4,25	8,94	15,97
SP Jaświły	3,69	2,24	22,21	28,14
	6,47	6,49	31,15	44,11

Wszyscy nauczyciele posiadają wykształcenie wyższe pedagogiczne i pełne kwalifikacje do pracy na zajmowanym stanowisku.

W roku 2025 jeden nauczyciel otrzymał awans na stopień nauczyciela mianowanego.

W roku 2025 trzech nauczyciel rozwiązało stosunek pracy z własnej inicjatywy, jeden zakończył stosunek pracy w wyniku zdarzenia losowego.

2. Liczba etatów pracowników niepedagogicznych we wszystkich jednostkach na dzień 31 grudnia 2025 roku: 19,75.

Jedna osoba rozwiązała stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę.

Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Każdego roku, w budżecie Gminy, zgodnie z dyspozycją prawa oświatowego, wyodrębnia się środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości 0,8 % planowanych wydatków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. W roku 2025 kwota ta wynosiła 31.240 zł z czego wydano 29.177 zł

Środki wydatkowano zgodnie z zapisami w wieloletnich planach doskonalenia poszczególnych szkół. Z wymienionej kwoty między innymi sfinansowano szkolenia nauczycieli, delegacje i kursy kwalifikacyjne.

Uwarunkowania gminnej infrastruktury oświatowej

Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę mieszczą się w budynkach, które są własnością Gminy. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo- rekreacyjnych uznać należy za dobry, co jest rezultatem stałych i znacznych nakładów finansowych na oświatę czynionych od kilku lat. Wszystkie szkoły posiadają pracownie komputerowe, a zajęcia z informatyki dzielone są na grupy w taki sposób, by każdy uczeń miał indywidualne stanowisko komputerowe.

Zapewnienie uczniom pomocy stypendialnej o charakterze socjalnym

Mając na uwadze potrzebę podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji dzieci i młodzieży, uczniom z rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej udzielana była pomoc materialna o charakterze socjalnym - stypendium szkolne lub zasiłek szkolny.

W roku 2025 na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym Gmina otrzymała 17.900 zł. Ze środków własnych sfinansowano stypendia na kwotę 4.500 zł (obowiązek ten wynika z ustawy o finansach publicznych od 2010 r.). Razem na stypendia i zasiłki szkolne wydatkowano 22.400 zł.

Dowóz i dojazdy uczniów do szkół

Realizując ten obowiązek, dowożono oraz refundowano wydatki związane z dojazdem do szkół w roku 2025 uczniów pełno i niepełnosprawnym w:

- Szkole Podstawowej w Jaświłach dojeżdżało 120 uczniów
- Szkole Podstawowej w Dolistowie dojeżdżało 43 uczniów
- zapewniono nieodpłatny dowóz do szkół specjalnych transportem stanowiącym własność Gminy.

Wydatki finansowe związane z prowadzeniem szkół

Wydatki związane z prowadzeniem placówek oświatowych w 2025 roku wyniosły 8.949.698,32 zł.

Za rok 2025 gmina nie była zmuszona do wypłacenia dodatków uzupełniających zgodnie z art. 30a ust.1 Karty Nauczyciela (zapewnienia średnich wynagrodzeń nauczycieli), gdyż nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego osiągnęli wynagrodzenie gwarantowane ustawą. Wydatki poniesione w 2024 roku na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach wskazanych w art. 30a ust.1 Karty Nauczyciela 4.919.698,63 zł.

Wychowanie wczesnoszkolne zapewniane jest w 1 Klubie Dziecięcym w Jaświłach (dzieci od 1 roku do 3 lat) oraz w 3 przedszkolach w: Jaświłach, Dolistowie Starym i Mikicinie.

GMINNY OŚRODEK KULTURY W JAŚWIŁACH

Na terenie gminy Jaświły funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Jaświłach w skład którego wchodzi 3 filie: w Bobrowce, Brzozowej i w Zabieliu.

Ogółem zatrudnionych jest 5 osób: Dyrektor i 4 pracowników - Dyrektor i instruktor muzyki w GOK Jaświły w wymiarze ½ etatu i 3 pracowników filii w wymiarze 5/8 etatu.

Gminny Ośrodek Kultury w Jaświłach przy współpracy z filiami prowadzi otwarte zajęcia, warsztaty, spotkania, konkursy przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych zamieszkałych na terenie gminy Jaświły.

Amatorskie zespoły artystyczne i koła zainteresowań

Przy Gminnym Ośrodku Kultury i filiach działalność prowadzą następujące zespoły i koła zainteresowań:

1. Zespół folklorystyczny „Kądzielnice”

Zespół prowadzi działalność przy Gminnym Ośrodku Kultury w Jaświłach od 1973 r. Repertuar zespołu sięga głęboko do korzeni rodzimej tradycji są to pieśni obrzędowe i zwyczajowe z naszego terenu. W 2025 r. skład liczył 7 osób.

2. Zespół „Bell Canto”

Zespół powstał w 2013 roku. W jego skład wchodzi kobiety i mężczyźni w wieku od 20 do 55 lat. W 2025 r. zespół liczył łącznie 16 osób. W repertuarze znajdują się utwory polskiej muzyki.

Próby zespołu prowadzone są przez instruktora muzyki zatrudnionego w GOK Jaświły na ½ etatu. Próby odbywają się raz w tygodniu, a w miarę potrzeby przed występami dwa razy w tygodniu.

Instruktor muzyki współpracuje także z mieszkańcami Gminy przygotowując chętne osoby do występów na organizowanych przez ośrodek kultury imprezach, współpracuje z Kołem Gospodyń Wiejskich „Zabielanki” także przygotowując je do występów wokalnych. Gromadzi niezbędne materiały tj. nuty, teksty odpowiednich piosenek, tworzy aranżacje oraz komponuje wielogłosy do poszczególnych utworów.

Nauka gry na instrumentach

Instruktor muzyki prowadzi naukę gry na instrumentach. Z indywidualnych zajęć w 2025 r. korzystały 3 osoby. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu.

3. Zespół „Biebrzanie”

Zespół śpiewaczy „Biebrzanie” działający przy Gminnym Ośrodku Kultury powstał w 2015 roku. W jego skład wchodzi kobiety i mężczyźni w wieku 20 – 55 lat. Ogółem 9 osób.

4. Klub Kobiet Kreatywnych „Twórcze Jaświlanki”

Klub Kobiet działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Jaświłach istnieje od 2014 r. Powstał z inicjatywy samych kobiet. Spotkania odbywają się w okresie jesienno – zimowym i wiosennym z przerwą w okresie letnim. Skupia panie, które pragną się rozwijać, wzajemnie inspirować, a także wspierać w twórczym kreowaniu życia społecznego.

5. Koła Gospodyń Wiejskich w: Bobrowce, Dolistowie Starym i Zabelu.

Na terenie gminy działają 3 Koła Gospodyń Wiejskich, które wspierają działania Gminnego Ośrodka Kultury. Uczestniczą w imprezach organizowanych przez szkoły, ośrodki kultury i biblioteki. Wyjeżdżają także na organizowane na terenie powiatu i województwa wystawy i prezentacje, promując nasze regionalne wyroby zarówno spożywcze jak i rękodzieło.

Izba Regionalna „Dom Pradziadków”.

W jednym z pomieszczeń Gminnego Ośrodka Kultury została utworzona w 2005r. Izba Regionalna „Dom pradziadków”, w której zgromadzono dawne narzędzia, przedmioty codziennego użytku, tkaniny i ozdoby (przekazane nieodpłatnie przez ludzi dobrej woli). Izbę odwiedzają dzieci i młodzież ze szkół z terenu gminy Jaświły.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY JAŚWIŁY

Na terenie gminy Jaświły funkcjonuje Biblioteka Publiczna Gminy Jaświły oraz dwie filie biblioteczne w: Dolistowie Starym i Mikicinie.

W bibliotekach zatrudnionych jest 4 pracowników na stanowiskach bibliotekarskich, w tym 1 w pełnym wymiarze czasu pracy, pozostali w wymiarze 1/2 etatu oraz 1 osoba - sprzątaczką w Filii Bibliotecznej w Mikicinie na ½ etatu.

W 2025 roku w Bibliotece Publicznej Gminy Jaświły i Filiach zarejestrowano ogółem 311 użytkowników, w tym czytelników aktywnie wypożyczających - 274

Zarejestrowano ogółem 8165 odwiedzin w Bibliotece Publicznej Gminy Jaświły i filiach, w tym 5491 odwiedzin w wypożyczalni, 2346 użytkowników imprez stacjonarnych, 328 odwiedzin w czytelni, w tym 246 użytkowników Internetu.

Czytelnicy mieli również możliwość korzystania ze zbiorów na miejscu. Udostępniono na miejscu 44 wol. książek (księgozbiór podręczny) oraz 961 czasopism bieżących.

Na zakup czasopism wydano ogółem 294,00 zł. Ogółem zakupiono 3 tytuły czasopism.

W ciągu 2025 roku udzielono 262 informacji, w tym 225 elektronicznych.

W 2025 roku wypożyczono na zewnątrz – 12815 wol. książek

literatury pięknej dla dzieci : 4344 wol.

literatury pięknej dla dorosłych: 7623 wol.

literatury innej popularnonaukowej: 848 wol.

Komputeryzacja Biblioteki Publicznej w Jaświłach i Filii Bibliotecznych: Mikicin i Dolistowo Stare

Ogółem w Gminnej Bibliotece Publicznej i filiach użytkowanych jest 12 komputerów w tym:

- w Jaświłach – 5 komputerów (3 dla czytelników, 2 do prac bibliotecznych) z dostępem do Internetu;

- w Dolistowie – 4 komputery (3 dla czytelników, 1 do prac bibliotecznych) z dostępem do Internetu;

- w Mikicinie – 3 komputery (2 dla czytelników, 1 do prac bibliotecznych) z dostępem do Internetu.

Wszystkie biblioteki korzystają z oprogramowania bibliotecznego MAK. Wprowadzane są na bieżąco nowo zakupione księgozbiory do baz komputerowych. Wszystkie biblioteki na terenie gminy Jaświły wypożyczają książki komputerowo. Katalogi są zamieszczone na stronie internetowej biblioteki www.jaswily.naszabiblioteka.com Istnieje możliwość wyszukiwania oraz rezerwowania książek poprzez opcję „ Szukam książki”.

Biblioteka Publiczna w Jaświłach przystąpiła do projektu realizowanego przez Bibliotekę Narodową Academica – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Narodowych jest to bezpłatna cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna książek i czasopism naukowych dla studentów. Dostęp do systemu Academica możliwy jest wyłącznie w Czytelni Biblioteki Publicznej Gminy Jaświły.

Biblioteka Publiczna Gminy Jaświły w ramach konsorcjum wykupuje 10 kodów miesięcznie do zdalnego dostępu do e-booków i audiobooków LEGIMI, z których mogą korzystać czytelnicy zarejestrowani w naszych bibliotekach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaświlach

GOPS realizuje zadania określone głównie w ustawie o pomocy społecznej ale także w ustawach: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawie „za życiem”, o przeciwdziałaniu przemocy domowej, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o ochronie zdrowia psychicznego i szeregu innych ustaw, rozporządzeń oraz programów rządowych.

W 2025 r. przyznano i wypłacono następujące świadczenia z pomocy społecznej:

- zasiłek stały dla 18 osób, posiadających orzeczenia o niepełnosprawności na kwotę – 170 922 zł. Za te osoby opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 14 430 zł,
- zasiłek okresowy dla 26 rodzin na kwotę – 72 693 zł,
- zasiłki celowe na pokrycie najpilniejszych potrzeb bytowych przyznano dla 23 rodzin na kwotę 14 920 zł. Dwukrotnie została udzielona pomoc rzeczowa z tytułu zdarzeń losowych : w jednym przypadku z powodu pożaru budynku gospodarczego, w drugim z powodu częściowych zniszczeń pokrycia dachowego spowodowanego silnym wiatrem. Obu rodzinom przyznane zostały zasiłki po 3 000 zł,
- Gmina Jaświły pokrywała również koszty pobytu naszego mieszkańca w schronisku dla osób bezdomnych w Laskach w powiecie łomżyńskim w ogólnej kwocie 10 088 zł.
- Ośrodek Pomocy Społecznej od lat realizuje dożywianie dzieci w szkołach w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach tego programu dla 123 dzieci z terenu Gminy Jaświły opłacono koszty dożywiania w miejscowych szkołach podstawowych oraz w szkołach średnich, głównie w Białymstoku.

Ogółem koszt Programu wyniósł 309.652 zł, z czego dotacja z budżetu Państwa wyniosła 247.632 zł, natomiast wkład własny Gminy to: 62.020 zł.

- 9-ciu osobom, głównie starszym, schorowanym i samotnym przyznana została pomoc w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Dwie panie, zatrudnione przez Ośrodek w charakterze opiekunek, świadczyły usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, polegające głównie na pielęgnacji chorych, zamawianiu wizyt lekarskich, realizacji recept, robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków oraz wykonywaniu prac porządkowych w mieszkaniach podopiecznych, a także ogrzewaniu

pomieszczeń w sezonie grzewczym. Koszt tego zadania wyniósł ogółem 192.723 zł. Natomiast procentowa odpłatność osób korzystających z tej formy pomocy wyniosła 45.775 zł, wyliczona w oparciu o ich miesięczny dochód, a także zgodnie z uchwałą Rady Gminy Jaświły z dnia 25 marca 2013r. o szczegółowych warunkach przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W roku 2025 Gmina Jaświły opłaciła różnicę między całkowitym kosztem utrzymania w poszczególnych DPS-ach, a opłatą uiszczaną przez pensjonariuszy w wysokości 70% ich miesięcznego dochodu dla 11 osób w domach pomocy społecznej w: Mocieszach, Mońkach, Białowieży i Choroszczy. Opłata Gminy w ubiegłym roku wyniosła ogółem 615.869 zł.

W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych przyznano i wypłacono zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono siedmiu matkom, samotnie wychowującym dzieci, których ojcowie uchylają się od obowiązku łożenia na utrzymanie swoich dzieci. Z powyższych świadczeń skorzystały 233 rodziny. Ogólny koszt tego zadania, pochodzący w 100 % z dotacji budżetu państwa, wyniósł 1.748.082,00 zł.

Ponadto w ramach rządowego programu wspierania rodzin wielodzietnych, posiadających co najmniej 3-je dzieci w wieku do 18 roku życia lub maksymalnie do 25 roku życia (jeżeli dziecko kontynuuje naukę szkolną) wydane zostały karty dużej rodziny dla 29 rodzin. Do tej formy pomocy uprawnieni byli także rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu 3-je lub więcej dzieci. Posiadanie takiej karty uprawnia do korzystania ze zniżek, np. na niektórych stacjach paliw, w niektórych sklepach, np. w Lidlu, w księgarniach, pływalniach itd.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej od 2011 r., jako zadanie obowiązkowe, działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

W roku 2025 Zespół Interdyscyplinarny realizował procedurę „Niebieskiej Karty” w 3 rodzinach. W 2 rodzinach procedura wszczęta została przez Policję, natomiast w jednej rodzinie przez przedstawiciela oświaty. Wszystkie „Niebieskie Karty” zakończone zostały w roku 2025, z których 1 z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań i 2 z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Monitoring prowadzony był w tych trzech rodzinach

po zakończeniu procedury 2025r., a także w pięciu rodzinach, w których procedura zakończona została w 2023r.

Wzorem lat ubiegłych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmował się dystrybucją artykułów spożywczych, pozyskanych ze Stowarzyszenia „Bank Żywności” w Suwałkach. W 2025 roku wydano artykuły spożywcze dla 390 osób.

Dochód kwalifikujący do otrzymania tego rodzaju pomocy nie mógł przekroczyć 265% kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej, a więc dla osoby w rodzinie 1 590 zł (600 zł x 265%), natomiast dla osoby samotnej 2 056,40 zł (776 x 265%).

W Gminie Jaświły już od kilku lat działa punkt informacyjno–konsultacyjny, gdzie 2 razy w miesiącu bezpłatnych porad udzielają terapeuta uzależnień i psycholog. W ubiegłym roku ze wsparcia tych specjalistów skorzystało 17 osób. Punkt powstał z myślą o osobach, które mają problem głównie z alkoholem oraz ze środkami psychoaktywnymi oraz dla członków ich rodzin. Ma służyć również wsparciem osobom dotkniętym przemocą domową.

Celem działalności punktu konsultacyjnego są:

- porady osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin,
- porady osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych,
- dostarczanie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom i ich rodzinom po zakończeniu terapii odwykowej,
- konsultacje i wsparcie osobom doznającym przemocy domowej,
- propagowanie zdrowego trybu życia.

W ramach programów rządowych Ośrodek przyznawał i wypłacał dodatki osłonowe, które miały na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Ogółem przyznano dodatki dla 303 gospodarstw domowych na łączną kwotę 138.287 zł. Ośrodek realizował również ustawę o bonie energetycznym w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Ogółem bony energetyczne przyznane zostały dla 321 gospodarstw domowych na łączną kwotę 135.858 zł.

Administracja publiczna, obrona narodowa, usługi na rzecz społeczeństwa, pośrednictwo finansowe, łącznie realizowane są poprzez istniejące we wsi Jaświły następujące obiekty:

- Urząd Gminy
- Oddział Banku Spółdzielczego w Mońkach,

- Posterunek Policji w Goniądzu (który jest elementem Komendy Powiatowej Policji w Mońkach) obejmujący swym zasięgiem również gminę Jaświły;
- Urząd Pocztowy
- Parafie Kościołów

Dodatkowo należy wymienić szereg remiz strażackich we wsiach: Bobrówka, Brzozowa, Dolistowo Stare, Dzieciołowo, Jaświły, Mikicin i Zabiele.

W skład sieci drogowej wchodzi: droga wojewódzka, drogi powiatowe i drogi gminne.

1) droga wojewódzka Nr 670: Osowiec - Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa.

2) drogi powiatowe:

Lp	Nr drogi	Przebieg drogi	Klasa
1	1220B	Białobrzegi - Bór - Sosnowo – Kopiec- Mogilnice - Dębowo – Dolistowo- droga Nr 670	Z
2	1350B	Karpowicze - Jatwież Duża – Mikicin- Jadeszki	Z
3	1351B	Dolistowo Stare - Zabiele - Dzieciołowo - droga 1350B	L
4	1352B	Mikicin - Brzozowa – Skindierz	Z
5	1353B	Radzie - Szaciły - Maciesze	L
6	1354B	Rutkowskie Duże - Bagno - Starowola - Jasionóweczka	L
7	1355B	Starowola - Koziniec - Słomianka -Jasionówka	L
8	1356B	Brzozowa - Bobrówka - Romejki	L
9	1357B	Bobrówka - Kamionka - droga 671	Z
10	1360B	Jaświły - Brzozowa	L
11	1361B	droga przez wieś Szpakowo	L
12	1407B	Knyszyn - Kalinówka Kościelna - Starowola - Jaświły - Jadeszki -Moniuszki - droga 670	Z
13	1412B	Krzeczkowo - Szpakowo -Rutkowskie Duże – Jaświły	Z
14	1849B	od drogi 670 - Klewianka -Białosuknia - do drogi 1412B (Rutkowskie Duże)	Z
15	1851 B	droga 1849B - Gurbicze – Jadeszki	L

16	1851 B	od drogi 670 – Smogorówka Dolistowska - Radzie – Moniuszki	L

3) Drogi gminne.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące rozwoju i zagospodarowania infrastruktury transportowej będą doprecyzowane na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2025 roku wynosiła 108 km oraz zinwentaryzowano 809 istniejących przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

W skład systemu wodociągowego wchodzi połączone w sieć stacje ujęcia wody i wodociągi wiejskie: Jaświły, Dolistowo i Mikicin stanowiące własność gminy Jaświły, które są eksploatowane przez Wodociągi Podlaskie z siedzibą w Białymstoku.

Stacja ujęcia wody Jaświły zaopatruje w wodę 16 sołectw w gminie Jaświły: Bagno + kol., Bobrówka, Gurbicie, Jadeszki + Stożnowo, Jaświłki, Jaświły, Mociesze + kol., Moniuszki + kol., Piaski, Radzie, Romejki, Rutkowskie Duże, Rutkowskie Małe, Starowola, Szaciły, Szpakowo.

Stacja ujęcia wody Dolistowo zaopatruje w wodę 4 sołectwa: Dolistowo Stare, Dolistowo Nowe, Dolistowo-Kolonia i Zabiele + kol.

Stacja ujęcia wody Mikicin zaopatruje w wodę 5 sołectw: Brzozowa, Brzozowa-Kolonia, Dzięciołowo + kol., Mikicin, Mikicin-Kolonia.

Niezwodociągowana, rozproszona zabudowa kolonijna zaopatruje się w wodę z indywidualnych ujęć wody, przeważnie ze studni kopanych.

System kanalizacji w gminie Jaświły

- Ścieki komunalne z terenu 4 wsi: Jaświły, Bobrówka, Rutkowskie Duże i Mociesze zbierane są systemem kanalizacji sanitarnym w układzie grawitacyjno-pompowym do oczyszczalni ścieków w Jaświłach, a po oczyszczeniu są odprowadzane do rowu melioracyjnego wpadającego do rzeki Biebla.

- Ścieki komunalne z terenu 3 wsi: Dolistowo Stare, Dolistowo Nowe i Zabiele zbierane są systemem kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno-pompowym do oczyszczalni ścieków w Dolistowie Starym, a po oczyszczeniu są odprowadzane do rzeki Biebrzy.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2025 długość czynnej sieci kanalizacyjnej wyniosła 32km i zinwentaryzowano 462 przyłączy z budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Do kanalizacji podłączone są również zakłady usługowe i użyteczności publicznej.

W pozostałych miejscowościach ścieki odprowadzane są do urzędzeń lokalnych (przedomowe oczyszczalnie ścieków, zbiorniki szczelne (szamba) i suche ustępy).

Na terenie gminy Jaświły funkcjonują 2 komunalne oczyszczalnie ścieków: we wsi Jaświły oraz w Dolistowie Starym.

SPÓŁKI I ZWIĄZKI KOMUNALNE

Na terenie gminy funkcjonuje zorganizowany system gromadzenia i wywozu odpadów, który obejmuje 100% ludności. Ze złożonych deklaracji wynika, że zbiórkę odpadów w sposób selektywny nie prowadzi tylko 0,4% gospodarstw domowych w gminie.

Odpady zmieszane i segregowane odbierane są według ustalonego harmonogramu, nie rzadziej niż raz w miesiącu, przez spółkę BIOM-TRANS. Odpady segregowane trafiają do Zakładu w Dolistowie Starym, a odpady zmieszane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce gm. Grajewo, gdzie podlegają one unieszkodliwianiu i składowaniu. Obie spółki są spółkami komunalnymi powstałymi w wyniku porozumienia 21 gmin skupionych w dorzeczu rzeki Biebrzy, które założyły Związek Komunalny BIEBRZA.

22 listopada 2001 roku pod pozycją 231 został zarejestrowany w Rejestrze Związków Międzygminnych - Związek Komunalny BIEBRZA z siedzibą w Suchowoli.

Związek posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Jest związkiem międzygminnym zrzeszającym obecnie 20 miast i gmin powiatu augustowskiego, monieckiego i sokólskiego. Założycielami Związku Komunalnego BIEBRZA są następujące gminy: Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Jaświły, Lipsk, Mońki, Nowy Dwór, Suchowola, Sztabin, Trzcianne.

Obecnie w Związku Komunalnym BIEBRZA są następujące gminy: Augustów, miasto Augustów, Bargłów Kościelny, Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Grajewo, miasto Grajewo, Jaświły, Jasionówka, Janów, Lipsk, Knyszyn, Krypno, Mońki, Nowinka, Nowy Dwór, Płaska, Rajgród, Suchowola, Sztabin, Trzcianne.

W 2011r. przeniesiono siedzibę Związku do miejscowości Zabiele gm. Jaświły.

W czerwcu 2005 r. Gmina Jaświły przystąpiła do Spółki BIOM sp. z o.o. z siedzibą w Dolistowie Starym.

Obecnie kapitał zakładowy Spółki wynosi 18.336.000zł i dzieli się na 36.672 udziały o wartości nominalnej 500zł.

Kapitał zakładowy Spółki został objęty w sposób następujący:

- 1) Związek Komunalny BIEBRZA – 32.712 udziałów o wartości 16.256.000zł;
- 2) Miasto Augustów – 925 udziałów o wartości 462.500zł;
- 3) Miasto Grajewo – 671 udziałów o wartości 335.500zł;
- 4) Gmina Mońki – 508 udziałów o wartości 254.000zł;
- 5) Gmina Jaświły – 373 udziałów o wartości 186.500zł;
- 6) Gmina Suchowola – 215 udziałów o wartości 107.500zł;
- 7) Gmina Grajewo – 183 udziałów o wartości 91.500zł;
- 8) Gmina Bargłów Kościelny – 174 udziałów o wartości 87.000zł;
- 9) Gmina Lipsk – 166 udziałów o wartości 83.000zł;
- 10) Gmina Rajgród – 166 udziałów o wartości 83.000zł;
- 11) Gmina Goniądz – 155 udziałów o wartości 77.500zł;
- 12) Gmina Trzcianne – 139 udziałów o wartości 69.500zł;
- 13) Gmina Janów – 131 udziałów o wartości 65.500zł;
- 14) Gmina Knyszyn – 100 udziałów o wartości 50.000zł;
- 15) Gmina Dąbrowa Białostocka – 48 udziałów o wartości 24.000zł;
- 16) Gmina Augustów – 1 udział o wartości 500zł;
- 17) Gmina Korycin – 1 udział o wartości 500zł;
- 18) Gmina Nowinka – 1 udział o wartości 500zł;
- 19) Gmina Nowy Dwór – 1 udział o wartości 500zł;
- 20) Gmina Płaska – 1 udział o wartości 500zł;
- 21) Gmina Sztabin – 1 udział o wartości 500zł.

Gospodarstwo Pomocnicze przy Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych „Eksplatacja Wodociągów” w Białymstoku powstało z dniem 1 lipca 2002 roku na mocy zarządzenia nr 11/02 Dyrektora Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku z dnia 10 czerwca 2002 roku. Kontynuowało ono działalność w zakresie eksploatacji gminnych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, która w okresie od 1 stycznia 2001 roku do 30 czerwca 2002 roku była przedmiotem działalności Gospodarstwa Pomocniczego Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, zaś przed 2001 rokiem, funkcjonującego w formie państwowego (do końca 1998 r.) i samorządowego (lata 1999-2000) zakładu budżetowego o nazwie Wojewódzki Zakład Usług Wodnych. W istocie Gospodarstwo zostało utworzone w wyniku wydzielenia części działalności z już istniejącego gospodarstwa pomocniczego jednostki budżetowej. 11 października 2010 roku dokonano wpisu do Sądu Rejonowego w Białymstoku, XII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego - Spółkę Wodociągi Podlaskie Spółkę z ograniczoną

odpowiedzialnością, z siedzibą w miejscowości Zaścianki ul. Usługowa nr 6, 15-521 Białystok. Obecnie siedzibą Spółki jest Białystok ul. Elewatorska 31.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 720.000zł i dzieli się na 72 równe i niepodzielne udziały po 10.000zł każdy.

Zgromadzenie wspólników składa się z następujących udziałowców:

- 1) Województwo Podlaskie – 48 udziałów o wartości 480.000zł;
- 2) Gmina Grodzisk – 2 udziały o wartości 20.000zł;
- 3) Gmina Janów – 2 udziały o wartości 20.000zł;
- 4) Gmina Jaświły – 2 udziały o wartości 20.000zł;
- 5) Gmina Nowinka – 2 udziały o wartości 10.000zł;
- 6) Gmina Boćki – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 7) Gmina Jasionówka – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 8) Gmina Juchnowiec Kościelny – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 9) Gmina Kleszczele – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 10) Gmina Korycin – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 11) Gmina Narew – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 12) Gmina Suraż – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 13) Gmina Siemiatycze – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 14) Gmina Sztabin – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 15) Gmina Perlejewo – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 16) Gmina Turośń Kościelna – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 17) Gmina Białowieża – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 18) Gmina Dąbrowa Białostocka – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 19) Gmina Wizna – 1 udział o wartości 10.000zł;
- 20) Gmina Czyże – 1 udział o wartości 10.000zł.

28 października 2021r. 14 gmin zawiązało Spółkę z o.o. pod firmą Biom Trans sp. z o.o. z siedzibą w Dolistowie Starym gm. Jaświły celem zapewnienia zbiórki i transportu odpadów stałych. Spółka BIOM od tego czasu zajmuje się będzie zbiórką i transportem odpadów od firm oraz zagospodarowaniem odpadów.

Przedsiębiorcy znajdujący się na obszarze gminy Jaświły nie są objęci zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w ramach przetargu organizowanego przez Gminę Jaświły. Przedsiębiorcy zawierają odrębnie umowy na odbiór odpadów.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 420.000zł i dzieli się na 840 udziałów o wartości nominalnej po 500zł każdy. Kapitał zakładowy został objęty w sposób następujący:

- 1) Gmina Augustów – 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;

- 2) Gmina Bargłów Kościelny - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 3) Gmina Goniądz - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 4) Gmina Grajewo - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 5) Gmina Janów - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 6) Gmina Jasionówka - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 7) Gmina Jaświły - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 8) Gmina Knyszyn - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 9) Gmina Korycin - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 10) Gmina Krypno - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 11) Gmina Lipsk - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 12) Gmina Nowinka - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 13) Gmina Rajgród - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł;
- 14) Gmina Sztabin - 60 udziałów o łącznej wartości 30.000zł.

UDZIAŁ GMINY JAŚWIŁY W INNYCH ORGANIZACJACH

Gmina Jaświły jest członkiem poniższych organizacji:

- 1) Lokalna Grupa Działania Fundusz Biebrzański,
- 2) Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego zrzeszającego 100 gmin,
- 3) Porozumienie Terytorialne „Augustowsko – Biebrzański Park Turystyczny”,
- 4) Klaster Energii w Mońkach.

ZASILANIE ENERGETYCZNE

Odbiorcy z terenu gminy Jaświły zasilani są 4-ma liniami SN 15 kV ze stacji 110/15 kV RPZ Osowiec, RPZ Mońki i RPZ Dąbrowa Białostocka.

Linie zasilające system dystrybucyjny gminy to linie SN 15kV relacji:

- Osowiec – Dawidowizna,
- Mońki – Goniądz,
- Dąbrowa – Suchowola

Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywa zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy. Pracując w układzie dwustronnego zasilania, zapewnia duży stopień pewności zasilania.

Na terenie gminy zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła, z reguły na paliwa stałe.

W gminie występują dość znaczne obszary potencjalnych uzupełnień zabudowy, jednak nie zawsze ich lokalizacja zgodna jest z wolą inwestorów.

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JAŚWIŁY

Powierzchnia planu miejscowego obejmuje obszar całej gminy i wynosi ok. 175,41 km², co stanowi 100% powierzchni terenu gminy.

Nr	Data przyjęcia	Nazwa	Nr Dz. Urz. Woj. Podlaskiego	Poz. Dz. Urz. Woj. Podlaskiego	Data publikacji
Nr XXX/199/02	30 września 2002r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły	69	1404	22 listopada 2002 r.
Nr XXIV/122/05	14 lipca 2005r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły	190	2169	22 sierpnia 2005 r.
NR XVIII/86/08	4 listopada 2008r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły	289	2899	24 listopada 2008r.
NR XXVI/124/09	30 czerwca 2009r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły	149	1638	22 lipca 2009r.
NR XXIV/162/17	27 lipca 2017r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły	-	3088	8 sierpnia 2017 r
NR XVIII/120/21	23 marca 2021r.	w sprawie zmiany miejscowego planu	-	1506	8 kwietnia 2021 r

1		zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły			

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły wraz jego zmianami

Na terenie gminy Jaświły wyznaczono niezabudowane działki leżące w obszarze objętym MPZP oraz sprawdzono na jakich zasadach plan dopuszcza ich zabudowanie. Przeanalizowano również zasady podziału terenów na działki budowlane.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły wyznacza tereny rolne tj. uprawy polowe oznaczone symbolem RP oraz łąki i pastwiska oznaczone symbolem RZ. Zgodnie z zapisami ww. planu na niniejszych obszarach dopuszcza się realizację:

- a) stawów rybnych, zbiorników wodnych małej retencji i innych zbiorników wodnych oraz urządzeń melioracji, urządzeń przeciwpowodziowych, zaopatrzenia w wodę, urządzeń kanalizacyjnych, utylizacji, ścieków, gazownictwa, elektroenergetyki, łączności, dróg dojazdowych,
- b) tworzenia nowych zagród (budynki mieszkalne), budynków gospodarczych, budynków służących przetwórstwu rolno-spożywczemu oraz do produkcji rolniczej uznanej za dział specjalny,
- c) urządzenie sezonowych ciągów spacerowych w celu zapewnienia dostępu do zespołów zieleni publicznej, obiektów historyczno-kulturowych oraz miejsc wypoczynkowych i widokowych, pod warunkiem uzyskania zgody właściciela gruntów.

W związku z powyższym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły w znacznej części terenów rolnych dopuszcza realizację funkcji zagrodowej.

Zgodnie z danymi GUS w 2025 r. na jeden lokal mieszkalny w gminie Jaświły przypadało 2,74 osoby, zaś w roku 2014 r. było to 3,19 osoby. W latach 2014-2024 średni roczny spadek wynosił -1,48%. Zgodnie ze spadkowym trendem w 2043 r. wartość wskaźnika będzie wynosiła 2,06 osoby na mieszkanie.

W ramach prac na Strategią Rozwoju Gminy udostępniono ankietę. Ankieta miała charakter anonimowy, a uzyskanie z niej dane zostały wykorzystane tylko i wyłącznie na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jaświły. Ankietę można było wypełnić w wersji elektronicznej lub papierowej, którą następnie należało złożyć w następujący sposób:

- osobiście w sekretariacie Urzędu Gminy Jaświły;
- przesłać pocztą na adres: Urząd Gminy Jaświły, Jaświły 7, 19 – 124 Jaświły;
- przesłać pocztą elektroniczną na adres e-mail gminy gmina@jaswily.iap.pl

Wyniki ankiety przedstawiają się następująco:

Z czym chcieliby państwo, aby utożsamiono Gminę Jaświły?

- 1) z dobrymi drogami;
- 2) z dobrym dostępem do usług,
- 3) z dobrą komunikacją publiczną,
- 4) z rozwiniętą rekreacją i turystką oraz kulturą,
- 5) z dostępem do pracy, a szczególnie pracą dla kobiet;
- 6) z gminą przyjazną przedsiębiorcom, w takiej w której warto tworzyć nowe, duże zakłady produkcyjne, które dadzą pracę mieszkańcom na miejscu;
- 7) gminą przyjazną rolnikom;
- 8) z rozwojem, uczciwością i dbałością o mieszkańców.

Które z poniższych zjawisk postrzega Pan/Pani jako kluczowe problemy dla przyszłości gminy?

- 1) słaby dostęp do publicznej komunikacji;
- 2) brak miejsc pracy - w gminie jest mało sensownych ofert pracy,
- 3) emigracja młodych spowodowana głównie spadkiem opłacalności rolnictwa;
- 4) brak sklepu typu Biedronka czy Lidl;
- 5) brak fryzjera, zajęć sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych organizowanych popołudniami dla dorosłych i dzieci;
- 6) brak kręgielni, kina, mini restauracji czy kawiarni;
- 7) brak placu zabaw dla dzieci z ławkami dla rodziców;
- 8) brak bazy noclegowej, małego hotelu dla przejezdnych,
- 9) ciągła zmiana lekarzy;
- 10) słaba Szkoła Podstawowa w Jaświłach;
- 11) droga z Mociesz do Rutkowskich jest za wąska;
- 12) brak Światłowodu w Romejkach;
- 13) brak zajęć dla dorosłych np. sportowych, teatralnych;
- 14) jedną z najważniejszych słabości gminy Jaświły jest niedostarczanie rozwinięte centrum gminy- miejscowość Jaświły- które nie pełni obecnie funkcji lokalnej ośrodka aktywności społecznej, rekreacyjnej i usługowej.

Co się Pani/Panu podoba w Gminie Jaświły?

- 1) dostępności do Internetu;
- 2) poprawa jakości dróg.

Które z działań i przedsięwzięć sfery społecznej są potrzebne w gminie Jaświły?

- wsparcie dla osób samotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- zajęcie się Szkołą Podstawową w Jaświłach;
- transport publiczny (autobusy do Moniek i Białegostoku);
- organizacja konkretnych zajęć dodatkowych dla uczniów np. kół matematycznych, fizycznych;
- zajęcia rozwijające hobby i pasje dzieci takie jak taniec, język angielski, Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, sztuki walki, czy plastyczne. Zajęcia prowadzone przez specjalistów lub pasjonatów;
- inwestować w młode pokolenie, które w przyszłości będzie chciało zamieszkać w naszej gminie;
- mądra edukacja niekoniecznie zgodna z wytycznymi Ministerstwa Edukacji;
- odejście od układów personalnych „stołków” na rzecz realnej pracy społecznej.

Działania w sferze infrastruktury i ochrony środowiska

- usuwanie wieloletnich zaniedbań infrastruktury rolniczej na terenie kolonii;
- zbudowanie ścieżek rowerowych oraz chodników w każdej wsi;
- więcej programów pomocniczych np. usuwanie azbestu - nie tylko dla rolników;
- stworzenie siłowni wewnętrznej,
- budowa bezpiecznej ścieżki rowerowej przez tereny gminy.

Strefa przedsiębiorczości

Promocja gospodarcza z naciskiem dla rolników.

Proszę wymienić kluczowe według Pani/Pana wady i słabe strony Gminy Jaświły, które powinny zostać zminimalizowane?

- słaba jakość dróg (zimą źle odśnieżone i ślisko, latem dziury);
- mało miejsc pracy. Brak publicznych ofert o pracę;
- słaby przepływ informacji;
- nierówne traktowanie poszczególnych wiosek;
- niewystarczająca transparentność działań samorządu;
- brak mechanizmów umożliwiających mieszkańcom realny wpływ na kierunki rozwoju gminy;
- wykonanie publicznych WC;
- słaba Szkoła Podstawowa w Jaświłach;
- przystanek w Rutkowskich Dużych nie jest dobrze zrobiony, bo jak się na nim czeka z każdej strony wieje i pada deszcz, powinien być osłonięty. W ogóle nie chroni dzieci przed warunkami atmosferycznymi;

- mało połączeń komunikacyjnych np. autobusów

Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec działań władz lokalnych na terenie Gminy? Jakie inwestycje i projekty powinny zrealizowane w najbliższych latach?

1. remonty dróg:

- a) ze wsi Zabiele (środek wsi) do drogi Suchowola-Goniądz Nr 103401B;
 - b) z Jaświłek do Jadeszek;
 - c) w kierunku sąsiednich gmin (łącniki gmin);
 - d) Jaświły- Dolistowo;
 - e) Dzięciołowo- Zabiele;
 - f) Mikicin - Jaświły (Bielawki);
 - g) drogi szczególnie żwirowe chociaż raz na 5 lat posypać po całości nowym żwirem;
 - h) puszczać częściej równiarkę;
 - i) poszerzyć drogę Mociesze- Rutkowskie Duże;
2. remonty mostów;
 3. scalenie gruntów rolnych;
 4. szybki Internet;
 5. siłownie zewnętrzne;
 6. brakuje dobrego baru dla turystów;
 7. zajęcia typu taniec zumba;
 8. poprawa nawierzchni dróg dojazdowych w zabudowie kolonijnej;
 9. budowa hali sportowej;
 10. tworzenie nowych miejsc pracy, w tym przygotowanie terenów pod inwestycje oraz aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych;
 11. rozwijanie infrastruktury obejmującej obiekty sportowe, rekreacyjne i kulturalne;
 12. inwestycje w nowe miejsca pracy;
 13. organizowanie festynów, miejsc spotkań dla mieszkańców (oprócz Klubu Fantazja);
 14. wspieranie GOK w organizacji szkoleń nie tylko dla dzieci ale i dla dorosłych;
 15. remont generalny klubu i remizy OSP w Bobrówce;
 16. remont generalny klubu i remizy OSP w Dolistowie Starym;
 17. remont i wyposażenie świetlicy w Zabieliu;
 18. remont i wyposażenie świetlicy w Brzozowej;
 19. wspieranie każdego działania, które zatrzyma odpływ młodych i spowoduje napływ osób przedsiębiorczych w przedsięwzięcia nie obciążające środowiska;
 20. dostosowanie chodników i ulic do możliwości osób starszych i z niepełnosprawnościami;

21. zagospodarowanie plaży w Dolistowie Starym (wypożyczalnia sprzętu wodnego, poprawienie infrastruktury i jakości budynków oraz ich przeznaczenia na punkt gastronomiczny i rekreacyjny, ścieżka rowerowa łącząca się z ścieżką Green Velo, rozbudowa placów zabaw, siłownia wewnętrzna, zagospodarowanie plaży w Dolistowie (plac zabaw na piasku, basen kryty, myjnia samochodowa, deptak nad rzeką, dostosowanie miejsc publicznych dla osób niepełnosprawnych). Wybudowanie sceny w tym miejscu na potrzeby kultury i rozrywki.
22. autobusy rano i popołudniu z Rutkowskich Dużych do Moniek i z powrotem;
23. dbałość o tereny przy rzekach, a w szczególności zagospodarowanie plaży w Brzozowej, Bobrówce i Dolistowie;
24. powinien być zadbany orlik razem z altanką oraz plac zabaw w Rutkowskich Dużych;
25. budowa placu zabaw w Rutkowskich Dużych dla dzieci;
26. renowacja terenu boiska przy filii bibliotecnej w Mikicinie (wymiana bramek, oświetlenie, wyższe ogrodzenie oraz ogrodzenie przy altance, żeby samochody nie wjeżdżały na boisko bo niszczą glebę);
27. budowa ścieżek rowerowych lub pobocza dostosowanego dla pieszych albo rowerzystów;
28. tereny inwestycyjne pod usługi związane z rolnictwem (obsługa maszyn rolniczych);
29. tworzenie stref aktywności gospodarczej, programów dotacyjnych, szkoleń oraz upraszczania procedur administracyjnych;
30. więcej zajęć i imprez pozalekcyjnych dla dzieci;
31. inwestycje w rozwój centrum miejscowości Jaświły, w tym tworzenie przestrzeni rekreacyjnych, kulturalnych i integralnych dla mieszkańców;
32. rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. korty tenisowe, boisko do padła, sala kinowa).

Największymi atutami gminy jest bardzo dobrze funkcjonujące rolnictwo, wysokie walory przyrodnicze i kulturowe oraz rozwijający się sektor turystyki.

Za największe zagrożenie uważa się starzenie się społeczeństwa - problem braku miejsc pracy, brak wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz odpływ mieszkańców gminy do pracy do dużych miast i za granicę.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Celem realizacji zamierzeń określonych w Strategii niezbędne jest pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych. Podstawowym źródłem będzie budżet Gminy oraz środki pochodzące z następujących źródeł zewnętrznych:

- 3) środki pochodzące z budżetu państwa;

- 4) środki innych samorządów;
- 5) środki pochodzące z Unii Europejskiej tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego, i Akwakultury i inne fundusze Europejskie;
- 6) programy i inicjatywy tj. Norweski mechanizm finansowy, mechanizm finansowy EOG, programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, fundusz FENIKS itp.;
- 7) Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenie Odporności;
- 8) Fundusze celowe tj. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, PFRON-u i innych;
- 9) Granty z Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarstwa Krajowego;
- 10) Środki sektora prywatnego, w ramach formuły partnerstwa publiczno- prywatnego;
- 11) Kredyty, pożyczki, obligacje oraz inne instrumenty finansowe;
- 12) Inne.

OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wystąpiono do kompetentnych organów za zapytaniem o konieczność sporządzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi uzyskano:

- stanowisko Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- stanowisko Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku,
- opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Projekt przesłano również Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Zarządowi Województwa.

Konsultacje projektu dokumentu Projekt Strategii zawieszono na stronie internetowej gminy www.jaswily.pl oraz wyłożono do wglądu w Urzędzie Gminy. Uwagi mieszkańców będą podstawą do ich realizacji. Gotowy projekt dokumentu Strategii przesłano do konsultacji sąsiadującym jednostkom samorządu terytorialnego - sąsiednim gminom.

System wdrażania, monitoring i ewaluacja

Podmiotem przyjmującym oraz aktualizującym Strategię w formie uchwały będzie Rada Gminy Jaświły.

Podmiotem odpowiedzialnym za proces realizacji oraz nadzór będzie prowadził Wójt Gminy Jaświły przy wykorzystaniu jednostki pomocniczej jaką jest Urząd Gminy Jaświły.

Monitoring, stopień oceny działań założonych w Strategii, diagnozowanie barier mogących mieć wpływ na realizację działań prowadzony będzie w sposób ciągły na poziomie operacyjnym.

Ewaluacja dotycząca realizacji Strategii oraz oceny jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego będzie przeprowadzona w ostatnim roku obowiązywania Strategii. Będzie prowadzona pod względem spełnienia / lub nie oczekiwania i czy zrealizowano zamierzenia zawarte w w/w dokumencie.

Planowane inwestycje na terenie Gminy Jaświły.

Inwestycje drogowe na drogach gminnych:

Kolejność	Nazwa inwestycji	Planowana długość w km
1	Mikicin – w kierunku Jaświł „Bielawki”	1,0
2	Bobrówka – Brzozowa Kolonia	2,2
3	Dzięciołowo (Grygielko, Sadowski)	1,6
4	Dolistowo Nowe – do drogi 671 (Szczepura)	1,0
5	Jaświły – Mikicin „Bielawki” (do Szczawińskiego, Gudel)	2,0
6	Droga wojewódzka 671 – do Zabiela (Dębowski)	1,0
7	Dokończenie drogi Szpakowo – Łupichy gm. Goniądz	0,8

Inwestycje drogowe wykonywane wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Mońkach na drogach powiatowych:

Kolejność	Nazwa inwestycji	Planowana długość w km
1	Starowola – Wojtówce (nowa droga z nawierzchnią asfaltową)	0,93
2	Rutkowskie Duże (remont ulicy wsi poprzez położenie nawierzchni asfaltowej)	0,8
3	Bobrówka – Kamionka (nowa droga z nawierzchnią asfaltową)	0,5
4	Dolistowo Stare (remont nawierzchni ulicy wsi poprzez położenie warstwy asfaltowej)	1,0

5	Brzozowa (remont nawierzchni ulicy wsi poprzez położenie warstwy asfaltowej)	0,5
6	Dzięciołowo (chodnik ulicy wsi)	0,5

INWESTYCJE Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Budowa farm fotowoltaicznych na gruntach prywatnych (ok. 12 ha) w Gminie Jaświły, 2026-2036r.

Utylizacja azbestu na dachach 2026-2032r.

Modernizacja przepompowni wody w Bagnie 2026r.

Budowa sieci wodociągowej 2,2km w Dolistowie Starym 2026r.

Remont i budowa wodociągów w latach 2028- 2036r.

Modernizacja Oczyszczalni Ścieków w Jaświłach i Dolistowie Starym 2026-2030r. W latach 2026-2028 wymiana sita oraz kraty w Oczyszczalni Ścieków w Jaświłach;

Budowa instalacji do zagospodarowania odpadów pochodzących z oczyszczalni ścieków. 2026-2036r.

INWESTYCJE Z ZAKRESU ENERGETYKI

Budowa BIOGAZOWNI w obrębie geod. Zabiele 2026 -2028r.

Budowa BIOMETANOWNI w obrębie geod. Bagno – Starowola 2026 -2027r.

Budowa elektrowni wiatrowych 2028 - 2036r.

Przebudowa linii energetycznych oraz stacji transformatorowych w latach 2027- 2036 r..

OCHRONA PRZECIW POŻAROWA

Remont dachu remizy OSP Bobrówka 2026r.

Rozbudowa remizy OSP Dolistowo Stare 2026-2027r.

Rozbudowa remizy OSP Zabiele 2029-2036r.

Zakup ciężkiego samochodu pożarniczego dla OSP z gminy Jaświły 2026-2030r.

Zakup pojazdu Quad dla OSP Dolistowo Stare 2026-2028r.

INWESTYCJE Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I PUBLICZNEJ

Modernizacja i remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach Filii w Brzozowej. 2026-2029r.

Modernizacja i remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach Filii w Bobrowce. 2026-2029r.

Modernizacja i remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach. Budowa amfiteatru wraz ze sceną. 2026-2036r.

Modernizacja i remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach Filii w Zabieliu. 2026-2029r.

Modernizacja i remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach Filii w Dolistowie Starym. 2026-2036r.

Remont budynku zabezpieczenia socjalnego plaży w Dolistowie Starym. 2026-2028r.

Budowa windy wewnętrznej w budynku Urzędu Gminy Jaświły. 2026-2027r.

Budowa zewnętrznej klatki schodowej oraz pomieszczenia tymczasowego ukrycia w budynku Urzędu Gminy Jaświły. 2026-2028r.

Remont budynków gospodarczych przy Urzędzie Gminy Jaświły z przeznaczeniem na pomieszczenia wystawiennicze OSP. 2026- 2029r.

Wykonanie siłowni zewnętrznej i placu zabaw w Rutkowskich Dużych oraz siłowni zewnętrznych w: Jaświłach, Bobrowce i Brzozowej. 2026r.

Modernizacja boiska we wsi Mikicin 2026– 2028r.

Budowa trybun, placu zabaw oraz pomostu na plaży w Dolistowie Starym. 2026-2028r.

Rozwój agroturystyki 2026-2036r. Promocja produktów regionalnych 2026-2036r.